

Sənətin nadir incisi

Rəssamlar İttifaqının üzvü, bir çox mükafatlar laureatı Xanlar Əhməd oğlu Əhmədov 1946-cı ildə Bakı şəhərində dünyaya göz açıb. Hələ kiçik yaşlarından balaca Xanlar babasının yanında daha çox olur, onun maraqlı söhbətlərinə qulaq asmağı və bir də əli ilə düzəltdiyi, hər biri bir sənət əsəri olan əşyalara baxmağı çox sevirdi. Babası dəmirçi idi Xanlar Əhmədovun. Elə Xanlarda rəssam olmaq arzusu da burdan yaranmışdı. Babası əlinə dəmir götürüb döyməyə başlayan kimi Xanlar da tez ağ vərəq və rəngli kərandaşlarını götürüb bir kənara çəkilərək rəsmlər çəkər və bu rəsmləri böyük sevincə valideynlərinə və yaxınlarına göstərirdi. Hər zaman böyüklərə hörmətlə yanaşan, sözə qulaq asan, özünü idarə etməyi bacaran balaca Xanlar həm də bu istedadı ilə özünü hamıya sevdirdi. O, məktəbdə də yaxşı oxumağı ilə yanaşı ağır təbiəti, tərbiyəsi, davranışı ilə də fərqlənirdi. Müəllimləri onun təkə nümunəvi şagird kimi yox, həm də rəssamlıq qabiliyyətini də yüksək qiymətləndirirdilər. Bir qayda olaraq məktəbdə divar qəzetləri rəsmlərinin çəkilməsi Xanlara tapşırırdı. Xanlar da bu tapşırıqları çox böyük həvəslə yerinə yetirir, günü-gündən sirli-sehrli rənglər dünyasına marağı daha da artırırdı. Məktəbdən evə qayıdan kimi dərslərini

hazırlayır və boş vaxtlarını rəsmlər çəkməklə keçirirdi. Xanların rəssamlığa olan həvəsini, istedadını, qabiliyyətini gören valideynləri günlərin birində onu Y.Qaqarın adına pionerlər evinin rəsm şöbəsinə yazdırırlar. Onun ilk müəllimi o dövrün bir çox tanınmış rəssamlarına bu sənətin sirlərini öyrədən Anna İvanova olur. Günlər keçdikcə müəlliminin balaca Xanların gələcəyini tanınmış rəssamı olacağına əminliyi daha da artırdı. Valideynləri ilə hər dəfə görüşəndə Xanlarda rəssamlığın fitri olduğunu deyirdi. Sənətə olan istəyi, sevgisi günlərin birində

Xanları Əzim Əzimzadə adına Rəssamlıq məktəbinə aparır. O, 1961-ci ildə imtahanlardan müvəffəqiyyətlə keçərək heykəltəraşlıq fakültəsinə daxil olur. Oxuduğu illərdə Həyat Abdullayev, Cəlal Qaryağdı, Qafar Seyfullah kimi tanınmış rəssam və heykəltəraşlardan dərslər alan X.Əhmədov sənətin sirlərinə dərinlən yiyələnmək üçün gecəni-gündüzünə qatır. Ən böyük arzusunu reallaşdırmaq, yeni biliklər əldə etmək, sənətinin dərinliklərinə varmaq üçün Rəssamlıq məktəbini bitirdikdən sonra 1966-cı ildə A.Ostrovski adına Rəssamlıq İnstitutunun Dəzğah və monumental heykəltəraşlıq fakültəsinə daxil olur.

Birinci kursda oxuyarkən ilk əsəri olan "Abşeronlu qız" əsərini yaradır. Bu əsər onun neçə illər öyrəndiyi biliklərinin ilk bəhrəsi idi. Sonralar ilk işi olan dəmir üzərində döymə üsulu ilə yaratdığı "Abşeronlu qız" əsəri o vaxt keçirilən sergildə nümayiş olunaraq uğur qazanır. Rəssam əsərlərində janr olaraq monumentalığa daha çox üstünlük verir, hətta ən kiçik əsərlərində belə monumentalıqdan istifadə edir. Yaradıcılığının zirvəsinə doğru qalxdıqca, potensialını artırmaq, sənəti haqqında bilmədiklərini öyrənmək üçün yaradıcılıqla yanaşı, təhsilini də davam etdirir. O, 1975-ci ildə SSRİ Rəssamlıq Akademiyasında aspiranturaya daxil olur. Aspirant olduğu vaxtda daha bir uğurlu əsəri olan "Lənkəran qadınları" əsərini yaradır. Bu əsər Xanlar Əhmədovun rəssam kimi tanınmasında mühüm rol oynayır. "Lənkəran qadınları" Moskva Rəssamlıq Akademiyasının bürünc medalına layiq görülür. Əsər hazırda Şərq xalqları muzeyində saxlanılır.

İstedadlı rəssam "Gimnast qız", "Ana və körpə", "Tomris ana", "Bağban kişi", "Sürücü Mirzə" kimi əsərlərini Abşeron mövzusunda yaratmışdır. O, bu əsərlərlə respublika səviyyəli və ümumittifaq sergilərində uğurla çıxış edirdi. 1975-ci ildə Rəssamlar İttifaqına üzv olan rəssam ilk fərdi sergisini isə 1996-1998-ci illərdə Bakı şəhərində keçirir və uğur qazanır. Sənət yolunda çekdiyi əziyyətləri, keçirdiyi yuxusuz gecələri əvəzsiz qalmır. O, 2002-ci ildə "Əməkdar rəssam" fəxri adına layiq görülür. X.Əhmədov dövlətimiz tərəfindən ona verilən bu dəyəri yüksək qiymətləndirərək daha əzmlə çalışır, yeni-yeni əsərlər yaradaraq nəinki Azərbaycanda, həmçinin xarici ölkələrdəki sergilərdə

də mütəmadi iştirak edib, müvəffəqiyyətlər qazanır. Rəssamın əsərlərində vətən mövzusu böyük yer tutur. Xocalı hadisələrinin canlı şahidi olan rəssam mənfur ermənilərin xalqımıza qarşı necə amansız rəftar etdiklərini görür və gözü önündə baş verən bütün hadisələri yaddaşına həkk edərək ürək ağrısı ilə hər bir hadisəni bir əsərə çevirir. Xocalıya həsr etdiyi əsərləri dünya sergilərində nümayiş olunur. "Xocalı bir il" adlı sergisində rəssam 20 tunc və 20 rəsm qrafika-

yətə başlamışdır. Rəssam hər bir tələbəsinə doğma övladı kimi yanaşır, onlarda sənətə qarşı sevgi hissləri oyadır, gələcəkdə böyük sənət əsəri yaratmaları üçün əlindən gələni əsirgəmir və bunu özünün mənəvi borcu sayır. 19 fevral 2015-ci ildə Xalq rəssamı Xanlar Əhmədov və Rəssamlıq fakültəsinin fəal tələbələri Hindistanda keçirilən "İncəsənət festivalı"nda iştirak edərək mükafatlar qazanırlar. O, gənc rəssamlara istedadlı olmaqla yanaşı, savadlı olmalarını,

lı əsərlərini nümayiş etdirir. Əsərləri Fransa, Almaniya, Yuqoslaviya, Polşa, İran, Rusiya, Ukrayna və Özbəkistanda keçirilən sergilərdə nümayiş olunaraq müxtəlif muzey və şəxsi kolleksiyalarda saxlanılır. Xanlar Əhmədov 2006-cı ildə möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin fərmanı ilə Azərbaycan Təsviri İncəsənətinin inkişafındakı xidmətlərinə görə "Xalq Rəssamı" fəxri adına layiq görülür.

Bu gün rəssam məhsuldar yaradıcılıqla məşğul olmaqla yanaşı, həm də pedaqoji fəaliyyətini də davam etdirir. Belə ki, illər ərzində oxuyub öyrəndiklərini qazandıqlarını sənətə olan bitib-tükənməz sevgisini gənc nəsillərə çatdırmaq istəyi ilə 2012-ci ildə Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin təsviri sənət kafedrasında müəllim kimi fəaliy-

öz sənətlərinə sevgi ilə yanaşmalarını, hər zaman sənətlərinin arxasınca gedib, dərinlən öyrənmələrini tövsiyə edir.

X.Əhmədov bu gün də böyük enerji ilə çalışır. Öz işinə, sənətinə hər zaman məsuliyyətlə yanaşır. Belə ki, ötən il Azərbaycan Mədəniyyət Fondu və SEBA (Suel-Bakı) Azərbaycan-Koreya Mədəniyyət Mübadiləsi Assosiasiyasının təşkil etdiyi "Qəbələ IV Beynəlxalq İncəsənət" sergisində xalq rəssamı, dosent Xanlar Əhmədovun əsərləri sergilənir və rəssam əsərləri ilə öz tamaşaçılarını bir daha sevindirir, ruhlarını təzələyir. Biz də xalq rəssamı, istedadlı müəllim, tədqiqatçı, ən başlıcası isə mehriban, qayğıkeş və səmimi insan Xanlar Əhmədova hər zaman tamaşaçı rəğbəti və xalq məhəbbəti arzulayıyıq.

Sevinc NAZİMQIZI.